

บทที่ 5

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ จริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ซึ่งศึกษาวิจัยโดย นักศึกษาครู – อาจารย์ และสถาบันที่เกี่ยวข้องทางการศึกษามีอยู่มากมายได้รวบรวมพร้อมบทคัดย่อ โดยจัดเรียงตามปีที่จัดพิมพ์ ดังนี้ :

ปี 2510

ล้อม ไชยศร (2510) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **คุณลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2510** พบว่า คุณลักษณะของครูที่นักเรียนชายชอบ คือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พูดจาสุภาพอ่อนโยน ชัดเจนเข้าใจง่าย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีคุณวุฒิสูง พูดจริง ทำจริง ให้เสรีภาพในการออกความคิดเห็นพอสมควร รักและเมตตากรุณาต่อนักเรียน ใจดี สุขุมเยือกเย็น มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริงอยู่เสมอ เข้มงวดต่อความประพฤติของนักเรียน ในขณะที่สอน ขยันขันแข็งและอดทน ช่วยเหลือนักเรียนได้ในคราวจำเป็น ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ ให้สิทธิในการซักถามและยินดีรับฟังข้อโต้แย้ง รักความก้าวหน้าและสนใจในการสอนและตัวนักเรียน มีสุขภาพสมบูรณ์ มีความยุติธรรมและวางตัวได้เหมาะสม

ปี 2511

มันทนา ปิยะมาดา (2511) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา** พบว่า คุณลักษณะที่ดีของครูมีอยู่ 9 ประการ เรียงลำดับได้เป็น 3 อันดับ คือ

อันดับหนึ่ง	ก. การสอนดี
	ข. มีเหตุผล
	ค. เป็นประชาธิปไตย
อันดับสอง	ก. มีเมตตากรุณา
	ข. ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
	ค. ความยุติธรรมและซื่อตรง
	ง. ให้ความอุปการะนักเรียน

EF 205

227

EF 205

227

ค. ความยุติธรรมและซื่อตรง

ง. ให้ความอุปการะนักเรียน

- อันดับสาม ก. มีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่อง ชื่นชม
นักเรียน
ข. บุคลิกภาพดี

ปี 2514

กองการวิจัย กรมวิชาการ (2514) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจความเป็นครู พบว่า สาเหตุที่ครูส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพนี้ เนื่องจากชอบอาชีพครู ร้อยละ 29.30 เห็นว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ร้อยละ 22.71 ได้ทำงานใกล้ชิดกับเด็กร้อยละ 15.97 ในเรื่องความพอใจสำหรับคนที่เลือกอาชีพครู พอใจที่จะเลือกสอนถึงร้อยละ 92.99 ไม่พอใจสอนมีเพียง 1.96 เท่านั้น และจำนวนครูเกินกว่าครั้งที่ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพครูเป็นอาชีพอื่นมีถึงร้อยละ 62.68 และจำนวนครูที่ไม่ต้องการย้ายที่ทำงานมีร้อยละ 51.45 ส่วนจำนวนที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพครูเป็นอาชีพอื่น เพราะเห็นว่าอาชีพอื่นมีความก้าวหน้ากว่า มีร้อยละ 10.99

ปี 2515

พรพิมล เพ็งศรีทอง (2515) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์ พบว่า ครูทั่ว ๆ ไปต้องเป็นผู้ที่มีความรู้มั่นคงศึกษาหาความรู้ ปรับปรุงวิธีสอนให้ดีขึ้น เข้าสังคมได้ดี มีความร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถควบคุมตนเองได้ มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน สนใจในความเดือดร้อนของนักเรียน มีความรับผิดชอบอดทน ใช้เหตุผล มีความเชื่อถือได้ สุภาพอ่อนน้อม ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ไม่หว่างงาน

ครูที่ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาดี เป็นคนฉลาด มีความสามารถทางสติปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้กว้างขวาง มีการพัฒนาความรู้สึกทางใจสูง มีความอดทน ให้ความร่วมมือ มีเหตุผล รู้จักใช้เหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำสิ่งใดเสมอต้นเสมอปลาย สนใจในความเดือดร้อนของนักเรียน ตั้งตัวอยู่เสมอ มีความเมตตากรุณา มีผลงานและมีความรับผิดชอบ

ครูที่ไม่ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่อารมณ์เสื่อง่าย สุขภาพไม่ดี เตรียมการสอนไม่ดี ไม่มีความอดทน หงุดหงิดกังวลใจ ไม่ยืดหยุ่น ชอบหลีกเลี่ยงงาน ไม่มีระเบียบ ไม่ยุติธรรม ไม่สนใจเด็กใจแคบ มีใจเอนเอียงและปรับตัวในอาชีพไม่ได้

ปี 2518

กรมการฝึกหัดครู (2518) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **คุณลักษณะของครู** ลักษณะของครูที่ดี ได้แก่ มีคุณธรรมและความประพฤติดี มีความรู้ด้านวิชาการ มีความรู้หลักสูตรที่สอน การแนะแนว และการปกครอง ชอบค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ มาสอน มีความยุติธรรม บุคลิกลักษณะดี แต่งกาย สุภาพ สะอาด เหมาะสม ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มีสุขภาพกายและจิต มีมนุษยสัมพันธ์ดี

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2518) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **ลักษณะของครูที่สังคม** ต้องการ พบว่า ครูไม่ควรเล่นการพนัน ครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนตลอดเวลา วางตัวเป็นกันเองกับนักเรียน มีมารยาทเรียบร้อย ครูจะต้องมีความรู้วิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาที่สอนในด้านการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบครูที่สอนให้เด็กเข้าใจและสนใจสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรเข้มงวดกวดขันไม่ปล่อยปละละเลยต่อการที่นักเรียนทำผิดระเบียบ ครูควรให้ความสนิทสนมกับเด็ก ให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กประสบปัญหา ครูควรมีเสียงพูดชัดเจน แจ่มใส แต่งกายเรียบร้อย ใช้คำพูดไพเราะ ควรมีอารมณ์ขันเป็นบางโอกาส มีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนมีลักษณะเป็นผู้นำ

ปี 2520

เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2520) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **ลักษณะของครูที่ดี** พบว่า ลักษณะของครูที่ดีมี 5 ด้าน คือ

1. ความรู้ดี มีการค้นคว้าความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ
2. สอนดี สามารถใช้ภาษาได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคน และสามารถปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างได้ ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว
3. สุขภาพดี รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่เสเพล และรู้จักรักษาอารมณ์ให้มั่นคง
4. ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม มีเมตตา ชยัน อุดหนุน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
5. มีน้ำใจประชาธิปไตย มีเหตุผล กล้าทำ กล้าเผชิญความจริง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ปี 2521

จำเนียร น้อยท่าช้าง (2521) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **ครูดีในทัศนะของเด็ก** พบว่า

1. เกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของครู : ครูจะเป็นหญิงหรือชายก็ได้ อายุที่เหมาะสมของครูควรอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี สถานภาพของครูจะเป็นอย่างไรก็ได้ ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาควรเป็นครูที่มีวุฒิในระดับปริญญาตรี ครูควรมีความสามารถในการสอน โดยสามารถสอนได้ทั่วไป และมีความสามารถพิเศษเฉพาะรายวิชา ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น วิทยาศาสตร์ ปรากฏว่านักเรียนต้องการเรียนกับครูที่จบวิทยาศาสตร์มาเป็นวิชาเอก และจบวิชาครูมาด้วย
2. เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของครู : ครูควรมีความสงบเสงี่ยม ต้องระมัดระวังในการวางตัวเสมอ ครูควรแต่งกายเรียบ ๆ ไม่แต่งกายน่านามัย และใช้เครื่องสำอางค์แต่พอประมาณ พุดจาไพเราะ นุ่มนวลเสมอ ครูควรพูดเสียงดัง มีอารมณ์เย็น เป็นกันเองกับเด็ก และมีอารมณ์ขันบ้าง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีลักษณะเป็นผู้นำและเป็นที่ยอมรับ
3. เกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการของครู : ครูควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทุกด้าน ควรมีความคิดสร้างสรรค์ เคยเรียนวิธีสอนและผ่านการฝึกสอนมาก่อน ควรมีความรู้วิชาวัดผล ควรมีความรู้วิชาจิตวิทยา
4. เกี่ยวกับการสอนและการปกครองของครู : ชอบครูที่ใช้อุปกรณ์การสอนช่วยในการสอน ไม่ชอบครูที่มีความชำนาญแต่ไม่เตรียมการสอน ชอบครูที่ไ้งานและตรวจงานสม่ำเสมอ ต้องการให้ครูสอนซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน ต้องการให้ครูมีกิจกรรมประกอบการสอนในบางโอกาส ต้องการให้ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเองบ้าง ไม่ชอบครูที่เอาเวลาสอนไปทำงานอื่น ชอบให้ครูยึดระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ โดยเคร่งครัด ถึงแม้มีการลงโทษก็ยินดี การลงโทษไม่ยอมให้ครูเขียนดี นักเรียนต้องการเรียนดี ถึงแม้ความประพฤติจะด้อยไปบ้าง
5. เกี่ยวกับความประพฤติของครู ไม่เห็นด้วยกับการที่ครูจะไปเที่ยวพักผ่อนในสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ไม่อยากให้ครูดื่มสุรา เล่นการพนัน ครูควรประพฤติตัวดีกว่าข้าราชการอาชีพอื่น ๆ ครูควรประพฤติเรียบร้อย ครูควรเป็นกันเองกับเด็ก ครูควรรู้วัฒนธรรม แต่ไม่ต้องเคร่งครัดมากนัก
6. เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ของครู : สามารถให้คำแนะนำแก่เด็กทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่อง การเรียน ไม่เห็นด้วยที่ครูแสดงตัวเป็นกันเองกับเด็ก โดยพุดจาแบบนักร้อง ชอบครูที่มีความยุติธรรม และใจดี ไม่ชอบวิธีที่ครูจะเข้ากับผู้ปกครองโดยวิธีการดื่มสุราหรือเล่นการพนัน ครูควรร่วมมือพัฒนาชุมชน และครูควรเชิญผู้ปกครองมาร่วมปรึกษาหารือในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนด้วย

7. เกี่ยวกับงานนอกเวลาและงานอดิเรกของครู : ครูสอนพิเศษตามบ้านหรือโรงเรียน กวดวิชาก็ได้ ครูไม่ควรเป็นนายหน้า และไม่ควรออกเงินให้ผู้อื่นกู้เพื่อเก็บดอกเบี้ย นักเรียนหญิง ไม่เห็นด้วยกับการที่ครูจะตั้งร้านขายอาหาร ครูจะรับจ้างทำงานพิเศษ เช่น ช่างไม้ ทาสี ช่างปูนก็ได้ นักเรียนหญิงไม่เห็นด้วยที่ครูจะไปรับจ้างขับรถแท็กซี่ รถบรรทุก หรือรถเมล์ และครูไม่ควรพักผ่อน ด้วยการออกยืมนก ตกปลา ล่าสัตว์ และไม่ควรเลี้ยงปลากัด หรือไก่ชนเอาไว้เพื่อไปแข่งขัน

ปี 2522

สินสมุทร ประทุมตา (2522) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความผิดทางวินัยของข้าราชการครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ระหว่างปี 2517 – 2519 พบว่า กรณีความผิดที่ครูได้กระทำความผิดมากที่สุด ได้แก่ กรณีไม่อุทิสเวลาของตนให้แก่ข้าราชการและกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่ว และพบว่า ครูชายกระทำความผิดได้รับโทษทุกสถานมากกว่าครูสตรี

อุทุมพร ทองอุไทย (2522) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะจิตติอวิชาชีพรูของครูที่มีภูมิหลังต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ และรายได้ มีส่วนเกี่ยวข้องกับความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อวิชาชีพรู

ปี 2526

สมเดช มุงเมือง (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น นิสิตชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2525 – 2526 จำนวน 451 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีพัฒนาการทางธรรมจริยาของโคลเบอร์ก ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 มีพัฒนาการทางธรรมจริยารวมทั้ง 4 ประการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อแยกพิจารณาธรรมจริยาแต่ละด้านพบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 มีพัฒนาการทางธรรมจริยาด้านการรักษาความลับเพียงด้านเดียว ซึ่งแตกต่างกับนิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นิสิตชายและนิสิตหญิงมีพัฒนาการทางธรรมจริยาในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตคณะวิทยาศาสตร์กับคณะศึกษาศาสตร์มีพัฒนาการทางธรรมจริยารวมทั้ง 4 ประการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อแยกพิจารณาธรรมจริยาแต่ละด้านพบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีพัฒนาการทางธรรมจริยาด้านความอดทนเพียงด้านเดียว ซึ่งแตกต่างกับคณะวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการศึกษาของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปี 2527

สุเทพ ชูสีมา (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **ความคิดเห็นของนักการศึกษา ครูพลศึกษา และบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับคุณธรรมที่เกิดจากการศึกษา** โดยกลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักศึกษา 234 คน ครูพลศึกษา 164 คน และบุคคลทั่วไป 207 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 605 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมที่เกิดจากการกีฬา ในด้านความเชื่อมั่น ความเข้มแข็ง ความสุขุม รอบคอบ ความมีเหตุมีผล ความอดทน และความมีระเบียบวินัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา ครูพลศึกษาและบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมที่เกิดจากการกีฬาในระดับเห็นด้วยดังนี้

ก. คุณธรรมที่เกิดจากการกีฬาประเภทสร้างความเจริญให้แก่ตนเอง ได้แก่ กีฬาส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง มีจิตใจเข้มแข็ง มีความมานะพยายาม มีระเบียบวินัยในตนเอง มีความสุขุมรอบคอบ เป็นผู้เป็นที่ดี รู้จักฟังตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ

ข. คุณธรรมที่เกิดจากการกีฬาประเภทส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างบุคคล ได้แก่ กีฬาที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความร่วมมือในหมู่คณะ รักชื่อเสียงของหมู่คณะ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ค. คุณธรรมที่เกิดจากการกีฬาประเภทส่งเสริมชาติบ้านเมือง ได้แก่ กีฬาก่อให้เกิดความสามัคคีของชนในชาติ มีความรักชาติและส่งเสริมความเข้าใจอันดีของชนในชาติ ส่งเสริมให้บุคคลมีจิตใจสูง โดยใช้กีฬาเป็นสื่อ ในระดับมหาวิทยาลัยเห็นด้วยโดยการใช้กิจกรรมกีฬาเป็นสื่อในการปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเพศ วัย และระดับสติปัญญาของผู้เข้าร่วมกิจกรรม (อ้างถึงใน อภิญาญา มานะโรจน์, 2539)

ปี 2528

กำพล ชูรัตน์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก โดยกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 400 คน โดยใช้แบบสำรวจของ ชัยพร วิชาวุธกับคณะ เพื่อสำรวจการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาที่ทำบ่อย ๆ ได้แก่ การปรับปรุงตนเอง การปลอบใจตนเอง ความรู้สึกผิด ความรู้สึกไม่ประมาท การสำรวจตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย ความมีวินัยต่อตนเอง ความขยันหมั่นเพียรและการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุด คือ ความพอใจในตนเอง ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ การปรับปรุงตนเอง การรักษาสุขภาพตนเอง ความรู้สึกไม่ประมาท

ปี 2529

ทพวงมหาวิทยาลัย (2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีทางการศึกษา พ.ศ. 2521 พบว่า

1. ทักษะคิดและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ครูประถมศึกษาจะมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง มีความคิดเห็นว่าวิชาชีพครูมีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาชีพแพทย์ เป็นวิชาชีพที่ต้องได้รับการฝึกฝนอบรมมาโดยตรง โดยเฉพาะงานสอนในระดับประถมศึกษา เป็นงานที่ทำทลายความสามารถ ถึงแม้ว่าครูระดับประถมศึกษาจะมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับมากก็ตาม แต่ความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเลือกอาชีพครูนั้น เพราะเห็นความสำคัญของงานครูเป็นอันดับแรก ประมาณร้อยละ 64 และพ่อแม่เป็นครูมาก่อนประมาณร้อยละ 8
3. ความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการของครูใหญ่ สัมพันธ์ในทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา
4. ด้านคุณลักษณะเฉพาะและพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษา พบว่า ครูประถมศึกษาที่มีท่าทางที่เป็นผู้นำ แต่มักใช้วิธีการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง และขาดทักษะการตั้งคำถาม

ภักดี ยาวะโนภาศ (2529 : 67) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัย พบว่า จริยธรรมที่ครูปฏิบัติจริงอยู่ในระดับต่ำกว่าจริยธรรมที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวัง

ปี 2530

จำนง อาศิริวัจน์ (2530 : 82) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ผลการวิจัย พบว่า จริยธรรมที่ครูปฏิบัติจริงอยู่ในระดับต่ำกว่าจริยธรรมที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวัง

ประวิทย์ ทองศรีนุ่น (2530 : 80 – 105) ได้ศึกษาเรื่องการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2524 – 2528 จำนวน 1991 คน ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีจำนวนและแนวโน้มการกระทำผิดทางวินัยเพิ่มขึ้น โดยกระทำความผิดลักษณะไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการ ละทิ้งหน้าที่ในราชการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และกระทำการอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่ว ส่วนระดับโทษทางวินัยที่ได้รับมากที่สุดได้แก่ ตัดเงินเดือน รองลงมาได้แก่ ภาคทัณฑ์และไล่ออก

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2530 : 40 – 45) ได้ศึกษาโครงการพัฒนาวินัย และจริยธรรมข้าราชการครู กับข้าราชการครูในโรงเรียนจำนวน 2,028 คน โดยศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรม 6 ด้าน คือ

1. การตรงต่อเวลา
2. การแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน
3. การคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน
4. การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
5. การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
6. การมุ่งมั่นในการทำประโยชน์กับสังคม

ผลการศึกษารูปได้ว่า เจตคติด้านความรู้สึกชื่นชมต่อพฤติกรรมทั้ง 6 เรื่องนั้น "พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามระเบียบทางราชการ" มีค่าความชื่นชมสูงขึ้น จากระดับ 2 (น้อย) เป็นระดับ 4 (มากที่สุด) ส่วนอีก 5 พฤติกรรม ความชื่นชม มีค่าคงที่ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 3 และ 4 คือ มาก และมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าความชื่นชมน้อยที่สุด (ระดับ 1) ได้แก่ พฤติกรรมการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ส่วนเจตคติด้านความมุ่งมั่น ทุกพฤติกรรมมีค่าความมุ่งมั่น อยู่ในระดับสูงสุด (ระดับ 4) คงมีพฤติกรรมตรงต่อเวลาอย่างเดียว ที่มีค่าความมุ่งมั่นในระดับ 3 (มาก)

เสนีย์ มีทรัพย์ (2530 : 240 – 245) ได้ศึกษาคุณธรรมของครูที่เรียกว่า "คุณธรรมนิยม" ประกอบด้วยคุณธรรมของครูใน 4 ด้าน คือ

- (1) อุดมคติของครู
- (2) วิญญาณของครู
- (3) คุณธรรมของครู
- (4) จริยธรรมของครู

หมวดที่ 1 ด้านอุดมคติของครู (Teacher's Will) หมายถึง สิ่งที่ครูมีความตั้งใจในสิ่งที่ดีที่สุดในที่พึงยึดถือ

1. ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. รักและศรัทธาในอาชีพครู
3. ยินดีที่จะทำงานโดยไม่เห็นแก่ความยาก ลำบาก แม้อยู่แห่งใดก็ตาม
4. ตั้งใจทำงานอย่างหนักเพื่อความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน
5. เป็นสมาชิกและร่วมทำงานในสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
6. ดำรงตนให้เหมาะสมกับสภาพของอาชีพครู ไม่หุนหันพุ่มเฟิย
7. อารงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติคุณแห่งอาชีพครู
8. ปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ
9. ใฝ่หาความรู้ใส่ตนเองอยู่เสมอ
10. ตั้งใจทำงานเพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ
11. เชื่อมั่นว่าครูคือปูชนียบุคคล
12. อุทิศตนให้แก่การศึกษาด้วยความเต็มใจโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทน

หมวดที่ 2 วิญญาณครู (Teacher's Spirit) หมายถึงลักษณะที่เป็นแก่นแท้ในสภาวะ
ของความเป็นครู ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. อดทน อดกลั้นต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน
2. อบรมนักเรียนให้เป็นคนดีของสังคม
3. หาทางขจัดปัญหาของนักเรียนให้หมดไป
4. รักและหวังดีต่อนักเรียนเสมือนบุตรธิดาของตน
5. เป็นมิตรกับนักเรียน
6. ให้กำลังใจนักเรียนทั้งด้านการเรียนและความประพฤติ
7. ให้เกียรติแก่นักเรียนโดยไม่เลือกชาติ ศาสนา ฐานะครอบครัว เพศและวัย
8. สนใจและร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนสม่ำเสมอ
9. กระตือรือร้นในการอบรม สั่งสอนและทำงานในหน้าที่
10. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและนำมาพิจารณาไตร่ตรอง
11. พยายามหาทางแก้ปมด้อยของนักเรียน
12. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอ
13. แสดงความชื่นชมยินดีต่อความก้าวหน้าของนักเรียน
14. สนใจและติดตามความเป็นอยู่ของนักเรียนอยู่เสมอ
15. เอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
16. เอาใจใส่ด้านความประพฤติและแนะแนวการเรียนให้นักเรียน
17. เอาใจใส่ต่อความป่วยไข้ของนักเรียน
18. ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากและความเหนื่อยยากในงาน
19. ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน
20. ยินดีสอนพิเศษให้นักเรียนโดยไม่หวังผลตอบแทน
21. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินผลการสอนของครู
22. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนนักเรียนอย่างใกล้ชิด
23. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
24. ให้กำลังใจและปลุกปลอบใจนักเรียนอยู่เสมอ
25. หมั่นสำรวจตนเองและปรับปรุงตนเองเสมอ

26. ภูมิใจและรับผิดชอบต่ออาชีพของตน
27. ขยันหมั่นเพียรในการสอนและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
28. ยึดมั่นในกิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย
29. พยายามใช้ความเพียรทุกอย่างเพื่อให้หน้าที่ของครูประสบผลสำเร็จ
30. เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน
31. รู้จริงและตั้งใจสอนจนเป็นแบบอย่างที่ดีได้

หมวดที่ 3 คุณธรรม (Teacher's Qualification) คือ คุณสมบัติ คุณภาพดี ตลอดจนความสามารถที่มีอยู่ภายในตัวครู มีลักษณะดังนี้

1. มีความรู้เพียงพอและถูกต้องในระดับที่สอน
2. รับฟังและเคารพเหตุผลของผู้อื่น
3. พิจารณาคุณค่าของนักเรียนแต่ละคนด้วยเหตุผล
4. ตัดสินหรือลงโทษนักเรียนอย่างมีเหตุผล
5. ยืดหยุ่นต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไขด้วยสันติวิธี
6. มีความคิดริเริ่ม
7. นำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการทำงานของตน
8. มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง
9. มีอารมณ์มั่นคงและสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ตลอดเวลา
10. ไม่คิดแสวงหาประโยชน์ทางวัตถุเกินความจำเป็น
11. ซื่อสัตย์สุจริตและจริงใจ
12. ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง
13. ให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมอาชีพและบุคคลทั่วไป
14. ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
15. มีความกรุณาและสนใจเด็กเป็นรายบุคคล
16. รักษาความลับของนักเรียน
17. เชื่อเพื่อเชื่อแม้ช่วยเหลือนักเรียนตามสมควร
18. เสียสละเพื่อประโยชน์ของสังคม

19. ไม่เอาฆาตพยาบาลนักเรียน
20. ให้ความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน

หมวดที่ 4 จริยธรรมครู (Teacher's Function) หมายถึง การแสดงออกในสิ่งที่ควรปฏิบัติ อันเป็นหน้าที่ที่ครูควรกระทำ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ประพฤติตนดีสม่ำเสมอ
2. ดำรงชีวิตและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน
3. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในด้านศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุชนนิสัย และอุปนิสัย

4. นำนักเรียนให้พ้นจากทางเสื่อม
5. ไม่ทำโทษนักเรียนจนเกินกว่าเหตุ
6. เป็นคนตรงต่อเวลา
7. สร้างความก้าวหน้าในอาชีพตามความสามารถของตน
8. เว้นการกระทำผิดเรื่องชู้สาว
9. รักษาชื่อเสียงและค่านิยมของโรงเรียนและคณะครู
10. ทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี
11. ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมอาชีพเดียวกัน
12. รับผิดชอบต่ออาชีพที่ได้รับมอบหมาย
13. รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
14. มีอารมณ์ขันแต่ไม่ตลกเหลวไหล
15. แต่งกายเรียบร้อยเสมอ
16. มีระเบียบวินัย
17. มีกิริยาวาจาสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มง่าย
18. แสดงกิริยาวาจาสุภาพ ใช้ภาษาสุภาพและถูกต้อง
19. วางตนเหมาะสมเข้ากับชนทุกชั้น
20. ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่
21. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง
22. แนะนำให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

23. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา อุตุน ซื่อสัตย์และอ่อนโยน
24. ไม่ให้นักเรียนทำในสิ่งที่เกินความสามารถและเกินความศรัทธา
25. ปฏิบัติกับนักเรียนได้เหมาะสมกับเพศและวัย
26. ทำหน้าที่การงานด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง
27. รู้จักวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงการศึกษาและการงานด้วยถ้อยคำสุภาพ ไม่ให้ผู้อื่นเสียกำลังใจ
28. สร้างชื่อเสียงและเกียรติคุณให้แก่ตนเอง เพื่อนร่วมงานและสถาบัน
29. หลีกเลียงสิ่งทำให้เกิดความแตกร้างในหมู่คณะ เช่น ความโทสะพยาบาท
30. ใช้กวีวิธีสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้จริง ประกอบด้วยคุณธรรม สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข (ผกา สัตยธรรม, 2544 : 210 – 215)

โสภาส ไบสูงเนิน (2530 : 80 – 81) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 ใน 4 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความเมตตากรุณา ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับจริยธรรมขั้นที่ 6 คือ ทำดีตามอุดมการณ์สากล ร้อยละ 35.65 อยู่ในระดับจริยธรรมขั้นที่ 4 คือ ทำดีตามหลักระเบียบแบบแผนของสังคม ร้อยละ 33.58 อยู่ในระดับ จริยธรรมขั้นที่ 5 คือ ทำดีเพราะเคารพตนเอง ร้อยละ 25.25

ปี 2532

กนกรัตน์ พรประเสริฐ (2532) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนใน กรุงเทพมหานครต่อวิชาชีพครู พบว่า

1. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อสังคมไทยมากที่สุด
2. ลักษณะเฉพาะตัวที่ครูมีอยู่แล้วในปัจจุบัน คาดว่าในอนาคตจะต้องมีมากขึ้น คือ ความยุติธรรม รักความก้าวหน้า รับผิดชอบงาน ซื่อสัตย์ มีน้ำใจนักกีฬา มีมนุษยสัมพันธ์ และเข้ากับผู้อื่นได้ดี มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ สุขุมรอบคอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล อุตุน มีความประพฤติดี มีศีลธรรม และมีความเป็นผู้นำ
3. บทบาท ในกิจกรรมของชุมชนจะมีมากขึ้นในอนาคต บทบาทที่เป็นมากที่สุด สำหรับครูประถมศึกษาคือ รักษาจารีตประเพณีในชุมชน สำหรับผู้สอนในวิทยาลัย มหาวิทยาลัย คือ

กระตุ้นให้เกิดการวางแผน การแก้ปัญหาในชุมชน ส่วนครูระดับมัธยมศึกษา ได้รับการคาดหวังให้มีบทบาทในชุมชนทุกบทบาทเท่า ๆ กัน

4. การใช้เวลาในการทำงาน คาดว่าในอนาคตครูจะใช้เวลาในการทำงานบางอย่างมากกว่าที่เคยทำในปัจจุบัน งานที่เน้นหนักสำหรับครูประถมศึกษาคือ การฝึกระเบียบ วินัย ภิรยามารยาทของนักเรียน และปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนหนึ่งลูกหลาน ส่วนงานที่เน้นหนักสำหรับผู้สอนในวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคือ วิจัย ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา งานทุกงานได้รับการคาดหวังว่าจะต้องอุทิศเวลาได้เท่า ๆ กัน

5. จากการตอบแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า ครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้รับความลำบากอันเนื่องมาจากรายได้ต่ำ มีสวัสดิการน้อย และปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายได้ทำมากเกินไป และคาดหวังในอนาคตว่าจะได้รับการผ่อนผันลดชั่วโมงการสอนให้น้อยลง เพื่อจะได้มีเวลาเพียงพอในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีสอนที่ทันสมัยและใช้นวัตกรรมทางการศึกษา นอกจากนั้นครูเหล่านี้ยังควรจะได้เงินเดือนและสวัสดิการเพิ่มขึ้นกว่าเดิม และควรจะมีโอกาสก้าวหน้าในงานอาชีพ จากคำตอบที่ได้ยืนยันความเห็นว่า ครูระดับประถมศึกษาขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้สอนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยไม่สามารถเข้ากับผู้อื่นได้

ชัยพร วิชชาวุธ (2532 : 315 - 316) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมจรรยาธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน โดยทำการศึกษาพฤติกรรมของครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของครูพบว่า ครูยังมีพฤติกรรมอยู่ในทางลบเป็นบางส่วน เช่น การมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส การพูดเท็จ การลำเอียง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยกล่าวว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างรีบด่วนที่สุด

อังคณา เรืองศิริปัญญา (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในกรุงเทพมหานครต่อวิชาชีพครู พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพวิชาชีพครูในระดับที่ดี และเห็นว่าเป็นอาชีพที่สร้างคนให้มีคุณภาพมากที่สุด รองลงมา คือ สร้างความเจริญให้สังคมและประเทศชาติ ต้องศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ อดทน และเสียสละ ข้อที่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือ สบาย มีเวลาว่างมาก โดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครู พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเห็นว่าลักษณะของครูปัจจุบันคือ

ให้ความยุติธรรมต่อนักเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ฝึกกิจกรรมรายท่อนักเรียนแต่งกายสุภาพ รู้จักให้โอกาส เครื่องครัดในระเบียบวินัย จากผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมวิชาชีพครูด้วยฐานเศรษฐกิจเหมือนกัน คือเพิ่มเงินเดือนให้สวัสดิการ แนวทางอื่นที่ต่างกันคือลดภาษีเงินได้และต้องประหยัด แนวทางด้านสังคมที่เหมือนกันคือ เข้าร่วมพัฒนาชุมชน อบรมนักเรียน แนวทางอื่น ๆ คือ ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมให้บริการวิชาการแก่ชุมชน และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชน ส่วนด้านวิชาชีพ แนวทางที่เหมือนกันเป็นอันดับ 1 คือ จัดทำจรรยาบรรณครู แนวทางอื่น ๆ คือ กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษาครู เพิ่มเงินเดือน มอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถ ออกใบประกอบวิชาชีพ ปรับองค์กรวิชาชีพ และสร้างขวัญและกำลังใจครู

ปี 2534

ธำรง นนทิตา (2534 : 119) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1ตามทัศนคติของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่จำเป็นที่สุดควรมีในตัวครู คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

บรรจง สลิวังค์ (2534 : 120) ได้ศึกษาเรื่อง "คุณลักษณะของครูประถมศึกษา" ซึ่งคุณลักษณะของครูประถมศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า

1. คุณลักษณะด้านความรู้ สอนดี โดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น การมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การมีทักษะในการใช้ภาษาพูดและเขียนให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างถูกต้อง การจัดทำงานเอกสารประจำชั้นถูกต้อง เป็นปัจจุบันอยู่เสมอมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะด้านมีคุณธรรมจรรยาบรรณ โดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น การมีความประหยัดในการใช้จ่ายทรัพย์สินทั้งของส่วนตัวและของส่วนรวม การตรงต่อเวลาในการทำงาน มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง
3. คุณลักษณะด้านมุ่งมั่นพัฒนา โดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติอยู่ใน

ระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น การปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมกับความเป็นครู อยู่เสมอ มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

สุกัญญา ศรีเมืองรณ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นผู้บริหาร 159 คน และอาจารย์ 291 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ในการพัฒนาคุณธรรม นักศึกษาครูรวม ทุกด้านตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.10, 3.23$) ส่วนบทบาท ที่คาดหวังรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.55, 4.50$) ส่วนการรับรู้ต่อบทบาทที่เป็นจริงของ อาจารย์สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ในการพัฒนาคุณธรรมนักศึกษาครูรวมทุกด้านนั้นพบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์รับรู้ว่า อาจารย์มีการปฏิบัติจริงในการพัฒนา คุณธรรมนักศึกษาครูรวมทุกด้านมากกว่าผู้บริหารรับรู้ ส่วนบทบาทที่คาดหวังรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรม นักศึกษาครูรวมทุกด้านตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.21, 3.19$) (อ้างถึงใน อภิญา มานะโรจน์, 2539)

ปี 2535

นิตยา สุวรรณศรี (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการ ในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า ปัญหา ประการหนึ่งที่ส่งผลถึงคุณภาพการเรียนการสอนของครู คือ ปัญหาด้านขนาดคุณลักษณะของครู ที่ดี ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ การระงับอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีค่านิยมที่เหมาะสม สอดคล้องกับท้องถิ่น ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเอื้อเฟื้อ ความมีน้ำใจ เนื่องจากสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจทางครอบครัวทำให้คุณลักษณะที่ดีถูกละเลย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

ในฐานะที่ครูทุกคนต้องรู้จักปฏิบัติตามกฎหมาย จึงสมควรที่จะศึกษาพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ในหมวดที่ว่าด้วย วินัยและการรักษาวินัย ในหมวดที่ 4 ดังนี้

หมวดที่ 4 วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา 80 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้ โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

มาตรา 81 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา 82 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเที่ยงธรรม

ห้ามมิให้อาศัย หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 83 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ความดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ

มาตรา 84 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 85 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายรัฐบาลโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการมติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 86 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องถือเป็นหน้าที่พิเศษที่จะต้องสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจจะเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และจะต้องป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

มาตรา 87 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาความลับของทางราชการ การเปิดเผยความลับของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 88 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงแต่ ถ้าเห็นว่าปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 89 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำ การข้าม ผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

มาตรา 90 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงาน โดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็น ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 91 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบ และแบบธรรมเนียม ของทางราชการ และจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนตามข้อบังคับที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา 92 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการจะละทิ้งหรือ ทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง หรือละทิ้งราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผล อันควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็น ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 93 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้งกัน และต้องช่วยเหลือกันในทางปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกัน และผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

มาตรา 94 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมและให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพเรียบร้อย ห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยามกตขี้ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

การดูหมิ่น เหยียดหยาม กตขี้ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 95 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

มาตรา 96 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท

มาตรา 97 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนกับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการด้วย

มาตรา 98 ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสียโดยไม่กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 99 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย

การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีวินัย ให้กระทำโดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจหรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึกและพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

การป้องกันมิให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้กระทำโดยการเอาใจใส่สังเกตการณ์ และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยในเรื่องอันในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้วให้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที

เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา หรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชาริบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นทำผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอื่นมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 5

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ และตามหมวด 5 คือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

มาตรา 100 ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้าม หรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัยจักต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 5

โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตัดเงินเดือน
- (3) ลดขั้นเงินเดือน
- (4) ปลดออก
- (5) ไล่ออก

มาตรา 101 การลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญให้ทำเป็นคำสั่ง วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. วางไว้ ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด และมีให้เป็นไปโดยพยานาพ โดยอคติ หรือโดยโทสะจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มี ความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด

จากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ครูซึ่งเป็นผู้ นำของสังคมย่อม ต้องปฏิบัติตามวินัยเหล่านั้น เพื่อความเป็นระเบียบวินัยที่ดีแก่สังคมควบคู่ไปกับการปฏิบัติตาม ระเบียบครูสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 (ผกา สัตยธรรม, 2544 : 220 – 223)

ไชยยศ โคสุวรรณ (2535 : 96 – 100) ได้ศึกษา พฤติกรรมของครูประถมศึกษาตามทัศนะ ของหัวหน้าการประถมศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยสรุปว่า

1. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน และครูมีทัศนคติ ต่อพฤติกรรมของครูประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก คือ ด้านมีคุณธรรม จรรยาบรรณ เป็นอันดับ 1 ด้านมุ่งมั่นพัฒนา อันดับ 2 และด้านรอบรู้ สอนดี อันดับ 3

2. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าการประถมศึกษา กับครู ศึกษาพิเศษกับครู ผู้บริหารโรงเรียนกับครู มีทัศนคติต่อพฤติกรรม ของครูประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหัวหน้าการประถมศึกษา กับศึกษาพิเศษ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ปี 2538

สุทัศน์ บุญโสม (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. ผู้บริหารการประถมศึกษาในสำนักงาน ผู้บริหารโรงเรียนและกรรมการศึกษาประจำ โรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครู ด้านการ มีวินัย ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความอดทน และความรับผิดชอบ อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง ยกเว้นผู้บริหารการประถมศึกษาในสำนักงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการแสดง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครู ด้านความประหยัดอยู่ในระดับบางครั้ง บางคราว

2. กรรมการศึกษาประจำโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการ แสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของข้าราชการครูแตกต่างกับผู้บริหารการประถมศึกษาในสำนักงาน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน (อ้างถึงใน อภิญา มานะโรจน์, 2539)

ปี 2539

สุขุม คำภู่ออน (2539 : 91 – 97) ได้ศึกษาจริยธรรมที่ปฏิบัติจริง ของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน มีทรรศนะต่อระดับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ด้านการมุ่งมั่นในการทำประโยชน์แก่สังคม ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียน และด้านการตรงต่อเวลา

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยการประเมิน และผู้บริหารที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยการสอบแข่งขัน มีทัศนคติต่อระดับจริยธรรมที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ และด้านการประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ปี 1934

ฮาร์ท (Hart. 1934 : 131 – 132) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพึงพอใจ พบว่า ครูที่นักเรียนชอบมากที่สุดปรากฏผลเรียงตามลำดับ ได้แก่ ครูช่วยงานดี ช่วยอธิบาย เอาใจใส่ ตรวจสอบ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน เป็นกัลยาณมิตร สนใจและเข้าใจเด็ก ทำให้งานเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เข้มงวดในการคุมชั้นเรียน แต่ต้องมีการนับถือบุคคล ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่มีผู้ใกล้ชิด

ปี 1969

เฮนจัม (Henjum. 1969 : 143 – 147) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ต้องการพบว่า ครูที่ดีนั้นจะต้องมีคุณลักษณะดังนี้ คือ มีวุฒิภาวะอารมณ์ รู้จักแสดงออก มีสัมพันธอันดี มีความรู้และความกระตือรือร้นดี

มัลโกรฟ และเทย์เลอร์ (Masgrove and Taylor. 1969 : 171 – 182) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะครูที่ดีในความคาดหวังของนักเรียน พบว่า มี 4 ลักษณะ คือ มีวิธีการสอนดี รักษาวินัยและการปกครองดี บุคลิกภาพดี และจัดห้องเรียนและบริหารชั้นเรียนดี

ปี 1970

ไรอันส์ และคนอื่น ๆ (Ryans and others. 1970 : 82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครู พบว่า ครูที่ดีมีลักษณะ 3 ประการ คือ ให้ความอบอุ่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านทัศนคติ พบว่า ครูที่ดีต้องสนใจในความคิดเห็นของนักเรียน สนใจความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยในชั้นเรียน สนใจความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้อื่น ด้านทัศนคติต่อการศึกษา ครูที่ดีถือเอานักเรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านความสามารถทางภาษา ครูที่ดีนั้นมีความเข้าใจ ภาษาพูดและพูดได้อย่างดี ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ครูที่ดีต้องมีอารมณ์มั่นคง สม่่าเสมอและปรับตัวได้ดี

ปี 1976

แบ็ค (Beck. 1976 : 127 – 128) ทำการศึกษาคุณลักษณะของครูในทัศนะของนักเรียน โดยใช้คำถาม 100 ข้อ สอบถามจากนักเรียนทั้งหมด 2,108 คน ได้คุณลักษณะสำคัญของครูสรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

1. มีคุณสมบัติด้านความรัก เอาใจใส่นักเรียน
2. มีคุณสมบัติที่ให้ความรู้แก่นักเรียน คือ สามารถช่วยเหลือนักเรียนในด้านความรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. มีระเบียบวินัย สามารถควบคุมบรรยากาศของห้องเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี
4. มีคุณสมบัติในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีสอนให้ดีขึ้น

ปี 1982

ไวท์ (White, 1982) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์จุดอ่อนของครู และข้อเสนอของครูใหญ่ในการพัฒนาพฤติกรรมของครู พบว่า

1. จุดอ่อนหลัก ๆ ของครู 5 ประการ ได้แก่
 - 1.1 ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้
 - 1.2 ล้มเหลวในการที่จะวินิจฉัยเด็ก
 - 1.3 ขาดความกระตือรือร้นและแรงจูงใจ
 - 1.4 ขาดความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์แก่เด็ก
 - 1.5 ไม่สามารถใช้ทักษะการใช้คำตามที่ประสบความสำเร็จได้
2. ครูใหญ่ได้เสนอแนะยุทธวิธีและเทคนิคในการพัฒนาพฤติกรรมของครู 72 วิธี และถูกนำมาใช้ 7 วิธี
3. ในการประชุมสัมมนาครูใหญ่ใช้วิธีที่ธรรมดาตามากไม่ถึงจุดความสนใจนัก
4. ครูใหญ่ที่มีอายุน้อยระบุว่า จุดอ่อนของครู คือ ขาดเทคนิคที่ดีในการวัดผล ขาดความสามารถในการวินิจฉัยความต้องการของผู้เรียน
5. ครูใหญ่สตรีเห็นว่า จุดอ่อนของครู คือ ครูไม่ให้ออกาสนักเรียนแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน

ปี 1985

เบอร์โก (Perko, 1985) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่องานของครูในเขตเทศบาลปอร์ตแลนด์ : การตรวจสอบปัจจัยที่แตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับทฤษฎีของ Herzberg และ Lortie พบว่า

1. ครูในเขตเทศบาลปอร์ตแลนด์มีความพึงพอใจอย่างมากต่องานอาชีพครู
2. แรงจูงใจภายในก่อให้เกิดความพอใจในงานมากกว่าความไม่พอใจ และผลข้อนี้ ก่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้ทฤษฎีของเฮร์เบอร์ก (Herzberg) ซึ่งสรุปถึงปัจจัยก่อให้เกิดความพึงพอใจ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ครูกับนักเรียน ครูกับครู การประสบความสำเร็จงานสอนและโอกาสในการช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ ได้แก่ เงินเดือน เวลาในการเตรียมการสอนสัมพันธ์กับกิจกรรมของหลักสูตร นโยบายในการฝึกปฏิบัติ ผลการวิจัย

ในเรื่อง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนก่อให้เกิดความพึงพอใจในงานของครูเป็นเรื่องคล้ายตามทฤษฎีของ Lortie

3. อายุ เพศ และระดับชั้น มีส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจในงาน ครูที่สูงอายุ มีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจมากกว่าครูที่มีอายุน้อย ครูสตรีมีความพึงพอใจมากกว่าครูชาย ครูระดับประถมศึกษามีความพึงพอใจมากกว่าครูระดับมัธยมศึกษา

ปี 1988

ไวท์ (White, 1988 : 1733 – A) ได้ศึกษาพื้นฐานและคุณลักษณะของครูที่มีความมุ่งมั่นในการสอน ในสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาจาก ครูใหญ่จำนวนร้อยละ 43 ของครูใหญ่จากร้อยละ 69 ของโรงเรียนที่ร่วมโครงการและศึกษาจาก ครูจำนวนร้อยละ 44 ของครูจากร้อยละ 100 ของครูที่ร่วมโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานและคุณลักษณะของครูผู้สอน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณลักษณะที่เป็นมาตรฐานของครูไว้ 5 ลักษณะ คือ

1. มีความมั่นใจสูง
2. มีความรู้ดี
3. มีประสบการณ์และมีทักษะความชำนาญ
4. มีทัศนคติที่ดี
5. มีความยินดีในอาชีพทางการสอนการศึกษา

สแตปป์ (Stapp, 1988 : 1655 – A) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูสอนเด็กฉลาดในรัฐอาร์คันซอสส์ (Arkansas) ได้กลุ่มตัวอย่างจากครูใหญ่ 65 คน ครู 103 คน และนักเรียน 727 คน ทำการศึกษา 15 เขตการศึกษา ผลการวิเคราะห์ลักษณะที่สำคัญของครู 10 ข้อ คือ

1. ให้คำแนะนำได้ดี
2. มีความยุติธรรม
3. มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ
4. สามารถให้นักเรียนใช้ความสามารถพิเศษ
5. ทำงานร่วมกับครูอื่น ๆ ได้
6. สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น
7. รับรู้ความต้องการของนักเรียน
8. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

9. มีความยุติธรรมในการตรวจผลงานของนักเรียน

10. มีความสำคัญน้อย คือ แต่งกายดึงดูดใจ มีความเป็นศิลปิน สร้างสรรค์สติปัญญาดี ตกแต่งห้องเรียนได้เหมาะสม

ปี 1989

กวิน (Gwin, 1989 : 1366 – A) ได้ศึกษานุคลิกภาพที่ดีของครูในโรงเรียนราษฎร์ในเขตรัฐอินเดียนาตอนใต้ จำนวน 412 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของเพอร์ดูว์ (Purdue Teacher Opinion) เกี่ยวกับลักษณะความมีจริยธรรมของครู พบว่า ครูที่สอนในเขตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีจริยธรรมสูงกว่าครูที่สอนในเขตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ครูที่สอนในคณะวิชาที่มีนักเรียนหญิงอยู่เป็นจำนวนมาก มีจริยธรรมสูงกว่าครูที่สอนในคณะวิชาที่มีนักเรียนหญิงอยู่น้อย และครูหญิงมีจริยธรรมสูงกว่าครูชาย

ปี 1992

เคลเดอรอน (Calderon, 1992 : 2512 – A) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่สอนได้ดีเยี่ยมในทัศนะของนักเรียน เพื่อนครู และผู้บริหาร โรงเรียนในเขตวิทยาลัยชุมชนลอสแอนเจลิส (Los Angeles Community College District) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างเลือกจากประชากรในเขตวิทยาลัยชุมชนลอสแอนเจลิส

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกและพฤติกรรมที่สำคัญของครูที่ทำการสอนได้ดีเยี่ยม ผลการศึกษา พบว่า นักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นตรงกันโดยเฉพาะในส่วนของที่เกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ดี 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะการสอนที่ดี
2. ลักษณะเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดี
3. ลักษณะเกี่ยวกับอาชีพครู

ผลการศึกษาไม่พบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของทั้งสามกลุ่ม แต่พบความคิดเห็นที่ตรงกันของประชาชนทั้งสามกลุ่ม

คอนเนรี เจม ฟรานซิส (Conneely, James Francis, 1992 : 167) ได้ทำการศึกษาบพบาทของการพัฒนานักการอุดมศึกษาที่ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เรื่องราวที่เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยม จริยธรรม นิสิตนักศึกษานั้นจะปรากฏในวรรณคดีต่างๆ

ไว้มากมาย พูดถึงว่าสถาบันฝึกฝนอย่างไร พัฒนานักศึกษาอย่างไร บุคลากร นักศึกษานั้นจำเป็น ต้องมีบทบาทที่สำคัญและทำอย่างไรไม่หยุดนิ่ง การที่จะชี้ให้เห็นว่าบทบาทการพัฒนาเกิดขึ้นใน มหาวิทยาลัยหรือไม่ โดยการสำรวจข้อกระทงของแบบสอบถาม ซึ่งทั้งหมด 32 ข้อ โดยส่งให้กับ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 700 คน ที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 400 คน และผู้บริหารกิจการ นักศึกษาที่ทำงานร่วมกับนิสิตนักศึกษาจำนวน 300 คน จากมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย 100 แห่ง ที่มีการศึกษา 4 ปีทั่วทั้งสหรัฐอเมริกา ผลปรากฏว่า จากตัวแปรอายุ ชนชาติ ว่ามีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญต่อสมมุติฐานที่ว่ามหาวิทยาลัยมีบทบาทสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรีหรือไม่ และพบว่าตัวแปรที่เป็นเพศนั้นมีความสำคัญมากต่อ เรื่องนี้ ส่วนเรื่องประเภทสถาบันที่ขึ้นอยู่กับรัฐบาล ศาสนา และมีตัวแปรที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ว่า นักศึกษามองอย่างไร และผู้ที่ทำงานกับนักศึกษามองอย่างไร ซึ่งการมองนั้นจะต้องมองให้ตรงกัน ถ้าหากมองไม่ตรงกันก็จะไม่ช่วยในการพัฒนา จากการวิจัยครั้งนี้ผู้ทำงานกับนิสิตศึกษานั้นมี บทบาทที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาเหตุผล จริยธรรม และมีความสัมพันธ์หลักเกี่ยวกับบรรยากาศ ทางจริยธรรมของสถาบัน

